

Laatija/päivittäjä <u>3.3.2014</u> <u>Varpu Lepikkö</u> pvm. Varpu Lepikkö, proviisori	Hyväksyjä <u>3.3.2014</u> <u>Laura Huotari</u> pvm. Laura Huotari, sairaala-apteekin hoitaja
Voimassaoloaika 3.3.2014-3.3.2017	Korvaa ULK 0018.1
	Kumottu pvm.

LUOKAN II SUOJAKAAPIN PUHDISTUSOHJE

1. VALTUUTUSSÄÄNNÖKSET

Sosiaali- ja terveysministeriö: Turvallinen lääkehoito. Valtakunnallinen opas lääkehoidon toteuttamisesta sosiaali- ja terveydenhuollossa.

Fimea: Määräys sairaala-apteekin ja lääkekeskuksen toiminnasta.

2. JOHDANTO

Tässä toimintaohjeessa kuvataan luokan II suojakaapin puhdistus Lapin keskussairaalan hoitoyksiköissä. Suojakaapin puhdistuksesta vastaavat perehdytyksen saaneet laitoshuoltajat.

Suojakaappi suojaa työntekijää käsiteltäviltä lääkeaineilta ja valmistettavaa tuotetta mikrobikontaminaatiolta. Suojakaapin sisäkatossa on suodatin, jonka läpi työskentelytasolle puhalletaan puhdasta, suodatettua ilmaa. Sisäkatossa suodattimen suojana on reikälevy, ja siihen EI saa koskea. Työntekijän (sairaanhoitajan) suojaus perustuu työaukkoon muodostuvaan ilmaverhoon, joka estää kaapissa olevan ilman pääsyn pois kaapista. Kun kaappi laitetaan puolinopeudelle, se saattaa antaa hälytysäänen, joka loppuu itsestään hetken kuluttua.

Kaappiin ei saa kulkeutua ihmisen mukana hiukkasia eikä mikrobeja. Siksi kaikki kehon osat, jotka kaappiin laitetaan siivouksen aikana (kädet, käsivarret, pää) on oltava peitetty suojaimilla (takki, käsineet, myssy, suusuoja). Suojatakin tulee olla tehdaspuhdas kertakäyttöinen, pitkähihainen ja pölyämätön takki. Suu-nenäsuojan tulee olla tehdaspuhdas kirurginen suu-nenäsuoja, ja käsineiden tulee olla kertakäyttöiset tehdaspuhtaat nitrilikäsineet, joissa on riittävän pitkä varsi. Puhdistuksessa käytetään nihkeitä tai kosteita menetelmiä, jotta vältetään partikkeleiden kulkeutuminen paikasta toiseen. Siivous tehdään aina puhtaasta likaisempaan päin, eli ensin siivotaan kaapin sisäpuoli, sitten ulkopuoli.

3. PEREHDYTYKSEN

Suojakaapin saa puhdistaa vasta dokumentoidun perehdytyksen jälkeen. Tämä toimintaohje tulee olla luettu ja lukeminen kuitattu lukukuittauslistaan (liite 1). Käytännön perehdytyksen antaa sairaala-apteekin laitoshuoltaja, proviisori tai sairaala-apteekin perehdytyksen saanut laitoshuoltaja. Käytännön perehdytyksen tulee olla kuitattu perehdytys-listaan (liite 2).

4. SIIVOUSTIHEYS

Päivittäissiivous: Suojakaapin ulkopinnat pyyhitään työpäivittäin.

Jaksottainen siivous: Suojakaapin sisä- ja ulkopinnat pyyhitään kaksi kertaa viikossa.

Perussiivous: Suojakaappi pyyhitään ensin sisältä, sitten perussiivouksen ohjeen mukaan ja lopuksi ulkoa. Perussiivous tehdään kolmen kuukauden välein.

Sisäpuolen puhdistuksen jälkeen kaapin annetaan olla käyttämättä 15-30 minuutin ajan, jotta ilma puhdistuu.

Laatija/päivittäjä <u>3.3.2014</u> <u>Varpu Lepikkö</u> pvm. Varpu Lepikkö, proviisori	Hyväksyjä <u>3.3.2014</u> <u>Laura Huotari</u> pvm. Laura Huotari, sairaala-apteekin hoitaja
Voimassaoloaika 3.3.2014-3.3.2017	Korvaa ULK 0018.1
	Kumottu pvm.

5. PUHDISTUSAINEET JA -VÄLINEET

Suojakaapin sisäpuolen puhdistuksessa käytetään kertakäyttöisiä peseviä alkoholipohjaisia pintadesinfiointiliinoja. Pintadesinfiointiliinat taitellaan käteen sopivan kokoisiksi. Liinapakkauksen päälle merkitään avaamispäivä, ja avatun pakkauksen kestoaikaa tulee noudattaa. Liinapakkaus tulee sulkea tiiviisti, jotta liinat eivät kuivu.

Suojakaapin ulkopuoli pyyhitään mikrokuitupyyhkeellä tai tehdaspuhtaalla kertakäyttöisellä kuitupyyhkeellä, joka on kostutettu heikosti emäksisellä yleispuhdistusaineella.

6. JAKSOTTAINEN SIIVOUS, 2 KERTAA VIIKOSSA

Suojakaapin sisäpuolen puhdistuksen pikaohjeena toimii prosessikaavio (liite 3). Kaapin sisäosan puhdistaminen aloitetaan takaseinästä, joka on kaapin puhtain osa ja edetään etuosaan päin. Vedot ovat yhdensuuntaiset ja peittävät edellisen vedon jälkeä, jotta mikään kohta ei jää pyyhkimättä. Työskentelysuunta on pystysuuntaisesti ylhäältä alaspäin, takaa eteen.

HUOM. Suojakaapin sisäpuolella sisäkattoon tai takaseinässä olevaan harmaaseen tappiin ei saa koskea eikä niihin saa suihkuttaa mitään. Niitä ei pyyhitä ollenkaan.

1. Pese tarvittaessa kädet. Desinfioi kädet. Pue tehdaspuhtaat suojakäsineet.
2. Pyyhi aputaso pintadesinfiointiliinalla. Pyyhi myös suojakaapin ohjauspaneelin näppäimet (kosketuskohta).
3. Laita suojakaappi ohjauspaneelistä puolinopeudelle, jos ei ole jo valmiiksi. Nosta ohjauspaneelistä etulasi ylös.
4. Riisu käsineet ja desinfioi kädet. Katso, että käden ulottuvilla on kaikki tarvikkeet: hiussuoja, suu-nenäsuoja, takki, suojakäsineet sekä pintadesinfiointiliinat. Desinfioi kädet.
5. Pue suu-nenäsuoja ja hiussuoja. Desinfioi kädet. Pue takki ja uudet tehdaspuhtaat suojakäsineet. Käsineiden varren tulee yltyä hihan päälle.
6. Jos suojakaapissa on etanolipullo ja erityisjäteastia, nosta ne pyyhitylle aputasolle.
7. Suojakaapin sisäpuolella jokainen pinta pyyhitään omalla liinallaan tai isosta liinasta taitetaan puhdas puoli jokaiselle pinnalle. Liinoja ei tarvitse säästellä. Järjestys:
kaapin takaseinä
kaapin sivuseinät
pohja-allas (käännä ritilälevyt nurinpäin pinoon)
ritilälevyjen alapuolet (käännä paikoilleen)
ritilälevyjen yläpuoli (laske etulasi merkitylle korkeudelle)
etulasin sisäpuoli kyynärkorkeudelta
8. Suihkuta denaturoidulla 80% etanolilla märäksi erityisjäteastia ja etanolipullo, ja laita ne märkänä suojakaappiin. Etanoli haihtuu itsestään.
9. Riisu suojaimet, desinfioi kädet. Kuittaa siivousseurantalistaan nimikirjaimesi ja pvm.

7. PÄIVITTÄISSIIVOUS

Pyyhi suojakaapin ulkopuoli niin korkealta kuin varvistelematta yllät. Pyyhi ohjauspaneelin näppäimet (uudestaan). Pyyhi kaapin jalat.

Laatija/päivittäjä <u>3.3.2014</u> <u>Varpu Lepikkö</u> pvm. Varpu Lepikkö, proviisori	Hyväksyjä <u>3.3.2014</u> <u>Laura Huotari</u> pvm. Laura Huotari, sairaala-apteekin hoitaja
Voimassaoloaika 3.3.2014-3.3.2017	Korvaa ULK 0018.1
	Kumottu pvm.

8. PERUSSIIVOUS, 4 KERTAA VUODESSA

Perussiivous tehdään jaksottaisen siivouksen yhteydessä: ensin puhdistetaan suojakaappi sisäpuolelta, sitten tehdään perussiivous ja lopuksi puhdistetaan suojakaappi ulkopuolelta. Tähän työvaiheeseen tarvitaan **kaksi henkilöä työturvallisuussyistä**. Avustavalle henkilölle riittää varusteiksi tehdaspuhtaat suojakäsineet.

Laske etulasi alas pöytätasoon asti. Irrota sivupalkkien ruuvit ruuvimeisselillä ja laita sivupalkit apupöydälle/kärryyn. Nosta etupaneeli ylös kuin konepelti (toimii pumppujousella). Avustaja raottaa varovasti etulasia alareunasta, ja laitoshuoltaja, joka on pukeutunut, pyyhkii pintadesinfiointiliinalla etulasin sisäpuolen ylös asti. Tarkista samalla, näkyykö suojakaapin sisäkatossa olevassa valkoisessa ritilässä likaa/roiskeita. Tarvittaessa pyyhi pintadesinfiointiliinalla varovaisen kevyesti katossa olevaa ritilää.

Pyyhi mikrokuituliinalla etulasin ulkopuoli sekä etupaneelin alta siltä korkeudelta kuin yllät. Laske etupaneeli varovasti alas. Pyyhi sivupalkkien sisäpuolet ja ruuvaa ne takaisin paikoilleen. Nosta ohjauspaneelin painikkeesta etulasi takaisin merkitylle korkeudelle. Kuittaa siivousseurantalistaan.

9. SIIVOUSSEURANTA

Siivouksen suorittanut laitoshuoltaja kuittaa tekemänsä siivouksen siivousseurantalistaan (liite 4). Kirjanpito säilytetään 2 vuotta osaston lääkehuoneessa olevassa Suojakaappi-kansiossa.

10. VASTUUHENKILÖ

Tämän toimintaohjeen ylläpidosta vastaa proviisori. Laatimiseen ovat osallistuneet lisäksi siivoustyönjohtaja, infektio- ja sairaalahygieniayksikkö sekä työsuojeluvaltuutettu.

11. JAKELU

Alkuperäinen: Laatukäsikirja.

Kopiot (9 kpl): Laatukäsikirjan kopio –kansio, 3A, 3B, 4A, 4B, LYHKI, LAO, EAP, Siivouskeskus.

Sähköinen jakelu: LSHP:n Lääkehoitosuunnitelma.

12. MUUTOKSET EDELLISEEN VERSIOON

muutokset ohjeesta ULK 0018.1 ohjeeseen ULK 0018.2:

kappale 3 Lisätty kappale: Pehdytys.

kappale 8 Täydennetty perussiivousta mm. sisäkaton pyyhkimisestä.

Liitteet Liitteeksi lisätty prosessikaavio.

LIITTEET

Liite 1: Lukukuittauslista

Liite 2: Käytännön pehdytys-kuittauslista

Liite 3: Prosessikaavio: Suojakaapin jaksottainen siivous

Liite 4: Siivousseurantalista

